

Initiativärende gällande åklagares vid Åklagarmyndigheten i Malmö handläggning av ungdomsärenden

Initiativet

I en anmälan till JO i april 2003 (dnr 1677-2003) begärde AA med anledning av uppgifter han erhållit i en dagstidning att JO skulle granska handläggningen av ungdomsärenden vid Polismyndigheten i Skåne, polisområde Malmö.

Av uppgifter som inhämtades från polismyndigheten framkom att det i slutet av maj 2003 fanns 241 öppna ungdomsärenden vid Polisområde Malmö och att den s.k. sexveckorsfristen i 4 § lagen (1964:167) med särskilda bestämmelser om unga lagöverträdare (LUL) hade överskridits flera gånger. Som ett led i utredningen granskades vid ett besök hos polismyndigheten den 8 och 9 september 2003 akter i öppna ungdomsärenden. De iakttagelser som gjordes vid granskningen och de upplysningar som samtidigt inhämtades redovisades i en promemoria som bifogas detta beslut.

Av upplysningar från chefsåklagaren BB framkom att samtliga ungdomsärenden i Malmö i vilka åklagare är förundersökningsledare handlades på 2:a åklagarkammaren. Av de i genomsnitt nio åklagare som tjänstgjorde på kammaren handlade fem till sex åklagare bl.a. ungdomsärenden. Anledningen till den uppkomna situationen beträffande ungdomsärendena var bristande resurser hos polis och åklagarmyndigheterna. Redan under våren 2002 uppmärksammades att det var personalbrist vid kammaren och han kontaktade därför överåklagaren CC och polisleddningen i saken. Han har därefter vid ett par tillfällen skrivit till CC som i sin tur haft kontakt med länspolismästaren. Under hösten 2002 arbetade man under tre månader med att få ned balanserna men det gav inte väntat resultat.

Kammaråklagaren DD, som var en av de åklagare på kammaren som handlade ungdomsärenden, uppgav bl.a. att hon redan ett par år tidigare hade uppmärksammat att polisens utredningsarbete i ungdomsärendena inte fungerade och att det därför inte gick att hålla tidsfristerna. Vissa närpolisområden hade större problem än andra. Hon hade då dels telefonkontakt med kommissarien på närpolisområde Rosengård och polismästaren EE och dels deltog hon i ett möte med bl.a. då-

varande länspolismästaren. Huvudproblemet var att polisen hade för få utredare. Hon ansåg att även åklagarkammaren var underbemannad.

Vid besöket granskades stickprovsvis polis- och åklagarakterna i de öppna ungdomsärenden som kommit in före den 1 augusti 2003 och i vilka en person i åldern 15-18 år var angiven som skäligen misstänkt. Granskningen inriktades på handläggningstiden. I flera ärenden (ca 10) kunde det ifrågasättas om handläggningen hade skett i enlighet med det särskilda skyndsamhetskrav som stadgas i 4 § LUL. I ett stort antal ärenden (ca 45) konstaterades att det hade förflutit mer än sex veckor från det att en person i den angivna åldern hade delgivits misstanke om brott. I dessa ärenden kunde det ifrågasättas om det funnits skäl att överskrida den i 4 § LUL föreskrivna sexveckorsfristen.

Med anledning av vad som framkommit vid granskningen beslutade dåvarande chefsjustitieombudsmannen Claes Eklundh att ta upp åklagarnas handläggning till utredning i ett särskilt ärende.

Utredning

Ärendet remitterades till åklagarmyndigheten för upplysningar och yttrande över

- orsaken till den långa handläggningstiden i ett stort antal ungdomsärenden och till de problem som synes ha uppkommit med handläggningen av dessa ärenden under de senaste åren och
- vilka åtgärder som vidtagits och eventuellt avsågs att vidtas för att komma till rätta med de långa handläggningstiderna.

Åklagarmyndigheten (CC) kom in med ett remissvar jämte yttrande från BB och upplysningar från berörda åklagare (här utelämnade; JO:s anmärkning).

Chefsåklagare BB

Vid 2:a åklagarkammaren handläggs bland annat samtliga ungdomsmål inom polisområde Malmö. Under lång tid har de polisiära utredningsresurserna för att handlägga ungdomsärenden varit otillräckliga. Detta faktum i förening med att arbetsbelastningen för de i tjänst varande åklagarna vid 2:a åklagarkammaren under lång tid varit ansträngd har medfört att i ett flertal ungdomsärenden lagstadgade tidsfrister ej kunnat hållas. Som kammarchef har jag varit väl medveten om föreliggande problem och har liksom enskilda ungdomsåklagarna vid olika tillfällen sedan våren 2002 såväl muntligen som skriftligen påtalat problemen för dels den egna myndighetsledningen dels polisledningen.

Från polisledningens sida har under en tremånadersperiod hösten 2002 försök gjorts att avarbeta inneliggande balanser av ungdomsmål genom en särskild kommendering, innebärande bland annat att ett antal utredningsmän under angiven tidsperiod överflyttades från andra arbetsuppgifter till att handlägga ungdomsmål. Resultatet härav har varit begränsat dels beroende på att ett flertal av de kommenderade utredningsmännen hade begränsad eller ingen erfarenhet av handläggning av ungdomsmål dels att ett antal av de kommenderade polismännen under perioden erhållit andra tjänster och ej kunnat fullfölja uppdraget.

Den 18 december 2002 överlämnade jag en skriftlig redogörelse till överåklagaren angående utredningssituationen avseende ungdomsbrottslighet – – –.

Under våren - sommaren 2003 har efter beslut av länspolismästaren, Polismyndigheten i Skåne, utredningsverksamheten avseende ungdomsbrottsligheten i polis-

område Malmö utretts. I utredningsrapporten har föreslagits att det under sex månader skall bedrivas ett projekt i polisområde Malmö i syfte att utveckla nya utredningsmetoder för ökad effektivitet i ungdomsbrottsutredningsprocessen. Nämnade projekt har startats den 1 september 2003. Viss förbättring av utredningskapaciteten har förmärkts.

I fråga om de ärenden som förtecknats i avsnitt 3 i den bilagda promemorian anförde BB bl.a. följande.

Vid min genomgång kan jag konstatera att beträffande vissa av ärendena har direktiv till utredningsman och/eller påminnelser ej avsänts till polisen. Envar åklagare på kammaren är dock informerade bland annat genom information från ledningsgrupps-sammanträdesprotokoll och arbetsplatsträffar att direktiv skyndsamt skall lämnas i varje enskilt ärende och att uppföljning med påminnelser skall ske vid fördröjd redovisning.

Den främsta orsaken till de långa handläggningstiderna i ungdomsbrottsärendena är enligt min uppfattning bristen på utredningsresurser hos polisen.

Överåklagare CC

Utformningen av remissen kan uppfattas som om mina upplysningar och mitt yttrande skulle begränsas till åklagarmyndighetens handläggning av ungdoms-ärendena. Eftersom en åklagare väsentligen är beroende av utredningsmän hos polisen för att ärendena ska kunna handläggas skyndsamt är det enligt min mening ofrånkomligt att komma in på förhållandena också vid polisen såvitt avser utredningsmän som arbetar med ungdomsmål där.

Inledningsvis vill jag emellertid uppehålla mig vid förhållandena på åklagarsidan. Varje åklagare är hårt arbetstyngd och har en mängd prioriterade brottsområden att ägna särskild uppmärksamhet. Under senare år har Riksåklagaren också satsat mycket kraftigt på en kompetensutveckling för åklagare. Denna satsning har enligt min mening varit helt nödvändig och leder långsiktigt till en rad fördelar. Dock har de kortsiktiga effekterna under de intensiva utbildningsperioderna sammantaget med en tung arbetsbörda medfört – allmänt sett och således inte enbart för 2:a åklagarkammaren i Malmö – att i tjänst kvarvarande åklagare haft en särskilt ansträngd arbetssituation. Detta förhållande har uppmärksammats bl a vid överåklagarmöten hos Riksåklagaren och läget har numera förbättrats genom en större spridning av olika kurser och seminarier.

BB har i sitt yttrande till mig – – – anmärkt på vissa brister beträffande direktiv och/eller påminnelser till polisen från ansvariga åklagares sida. Det är beklagansvärt, eftersom utredningstiden är så utomordentligt viktig i ungdomsmålen. Som BB framhållit har från såväl myndighets- som från kammarledningens sida framhållits vikten av att åklagaren skyndsamt lämnar direktiv och i förekommande fall skriftliga påminnelser vid fördröjd redovisning.

Ungdomsmålen avseende Malmö är en tung och prioriterad målgrupp för åklagarna vid 2:a åklagarkammaren. Fr o m den 1 januari 2004 sker en omorganisation av åklagarverksamheten vid åklagarkamrarna i Malmö. Vi får då – utöver en omkretskammare och en internationell åklagarkammare – två renodlade Malmökamrar med en jämn fördelning av bl a ungdomsmålen på dessa båda kamrar och med en samordningsansvarig vice chefsåklagare som kommer att svara för de allmänna kontakterna med polisen och sociala myndigheter m.m. Inom myndighetens ledningsgrupp är uppfattningen att detta kommer att vara gynnsamt för handläggningen av ungdomsmålen i Malmö såvitt avser åklagarsidan. Men som BB framhållit avslutningsvis i sitt yttrande till mig är det – också enligt min uppfattning – bristen på utredningsresurser hos polisen som är den främsta orsaken till de långa handläggningstiderna.

Problemen med bristande utredningsresurser hos polisen i Malmö och de långa utredningstiderna har dryftats med både den förutvarande polisedningen och med den nuvarande under lång tid. Det har skett både muntligen vid regelbundet återkommande överläggningar mellan länspolismästaren och undertecknad överåklagare

och i skriftlig form. Också från kammarledningens på 2:a åklagarkammaren sida och från de särskilda ungdomsåklagarna har såväl polisledningen som utredningspersonalen flera gånger uppmärksamgjorts på de bristfälliga utredningsresurserna vad gäller ungdomsmål. Först på den allra senaste tiden har åklagarmyndigheten kunnat skönja en ljusning, sedan länspolismästaren FF med kraft tagit tag i frågan. Frågan är dock inte slutbehandlad mellan myndigheterna även om den enligt min bedömning kommit ett gott stycke på väg. Den fas vi just nu är inne i är ett samrådsförfarande med länspolismästaren beträffande riktlinjer från polisledningen beträffande den känsliga frågan om bl a uppgiftsfördelningen i utredningshänseende mellan polispersonal och administrativ personal. Min uppfattning är emellertid att polisledningens viljeinriktning att kraftfullt lösa den hittills helt otillfredsställande situationen är klar. Jag utgår därför från att ungdomsmålen skall komma att utredas med allt högre skyndsamhet och att tidsfristerna i lagen (1964:167) med särskilda bestämmelser om unga lagöverträdare kan hållas. Det är djupt beklagligt att detta inte alltid varit möjligt.

Bedömning

Inledningsvis skall nämnas att jag i detta ärende behandlar åklagarmyndighetens handläggning av ungdomsärendena. Jag har i ett annat beslut denna dag framfört mina synpunkter på Polismyndighetens i Skåne handläggning av dessa ärenden (dnr 1677-2003).

Enligt 23 kap. 4 § andra stycket rättegångsbalken (RB) skall en förundersökning bedrivas så skyndsamt som omständigheterna medger. Av flera skäl har det emellertid ansetts angeläget att förundersökningar som gäller brott som begåtts av ungdomar bedrivs med särskild skyndsamhet. Sådana brott är ofta ett tecken på en begynnande negativ utveckling för den unge. Det är bl.a. därför särskilt viktigt att tiden mellan brottet och reaktionen inte blir alltför lång. Sambandet mellan brottet och reaktionen måste stå klart för den unge (se prop. 1994/95:12 s. 26). Det kan vidare nämnas att regeringen så sent som i budgetpropositionen för år 2003 uttalat att ungdomsbrottsligheten är en högt prioriterad fråga och att en av huvuduppgifterna för kriminalpolitiken är att förhindra att barn och ungdomar rekryteras till en kriminell livsstil (prop. 2002/03:1, utgiftsområde 4, Rättsväsendet, s. 26).

För att lagföringen av ungdomar skall ske snabbt har det i lagen med särskilda bestämmelser om unga lagöverträdare införts ett särskilt skyndsamhetskrav och en tidsfrist vad gäller handläggningen av ungdomsärenden hos polis och åklagare. Av 4 § LUL följer att en förundersökning mot den som inte har fyllt 18 år och som gäller brott för vilket det är föreskrivet fängelse i mer än sex månader skall bedrivas med särskild skyndsamhet. Förundersökningen skall avslutas och beslut i åtalsfrågan fattas så snart det kan ske och senast inom sex veckor från dagen för delgivning av brottsmisstanke enligt 23 kap. 18 § första stycket RB. Tidsfristen får överskridas endast om det är nödvändigt med hänsyn till utredningens beskaffenhet eller andra särskilda omständigheter.

Bestämmelsen ger således utrymme för att i undantagsfall överskrida den föreskrivna sexveckorsfristen. I fråga om när ett sådant överskridande får ske har i förarbetena angetts följande. Fristen får överskridas endast om det är absolut nödvändigt, t.ex. om det är fråga om en mycket omfattande brottsutredning såsom vid ligabrottslighet med många misstänkta och ett stort antal brott som är svårutredda. Vidare nämns det fallet att man under förundersökningens gång upptäcker

nya brott som den unge misstänks för eller att den unge under det att förundersökningen pågår begår nya brott. Ett annat exempel är att det är nödvändigt att genomföra tekniska undersökningar som tar lång tid. Det förhållandet att det för tillfället råder brist på utredningspersonal eller att andra uppgifter anses böra ges företräde innebär däremot inte att fristen får överskridas. Utredningen skall slutföras så snart det kan ske, vilket innebär att hela tidsfristen får utnyttjas endast om det är nödvändigt. I många fall bör det vara möjligt att besluta i åtalsfrågan inom kortare tid än den stadgade tidsfristen (se prop. 1994/95:12 s. 96 f.).

I 3 § LUL föreskrivs att en förundersökning mot den som inte har fyllt 18 år alltid skall ledas av åklagare om den unge är skäligen misstänkt för ett brott för vilket det är föreskrivet fängelse i mer än sex månader. Detta innebär att i de ärenden där det särskilda skyndsamhetskravet och tidsfristen gäller är åklagare alltid förundersökningsledare. Av detta följer enligt 1 a § andra stycket förundersökningskungörelsen (1947:948) att åklagaren har ansvar för förundersökningen i dess helhet. Han skall se till att utredningen bedrivs effektivt och att den enskildes rättssäkerhetsintressen tas till vara. Vidare skall han också ge dem som biträder honom behövliga direktiv för arbetet.

Som framgår av utredningen kunde vid granskningen av ungdomsärendena i Malmö konstateras att handläggningen i vissa ärenden inte syntes ha bedrivits i enlighet med det särskilda skyndsamhetskrav som föreskrivs i 4 § LUL men framför allt att den s.k. sexveckorsfristen hade överskridits i ett stort antal ärenden.

Av polismyndighetens remissyttrande i ärende 1677-2003 framgår att det i vissa ärenden var fråga om omfattande utredningar med t.ex. flera misstänkta gärningsmän och att det i några ärenden fanns någon annan godtagbar förklaring till att brottsutredningen drog ut på tiden. I dessa fall har jag självfallet inte någon erinran mot handläggningstiden.

Som förklaring till de långa handläggningstiderna i ungdomsärendena har åklagarmyndigheten emellertid främst hänvisat till bristen på utredningsresurser hos polisen. BB och CC har redogjort för vilka åtgärder som vidtagits från deras och från handläggande åklagares sida för att göra polismyndighetens ledning uppmärksam på problemen och försöka lösa dem. Det har även framkommit att en del åklagare haft en särskilt ansträngd arbetssituation. Jag noterar att åklagarmyndigheten från den 1 januari 2004 omorganiserat sin verksamhet varvid bl.a. en jämnare fördelning av ungdomsmålen eftersträvas.

Det har av åklagarmyndighetens yttrande även framkommit att åklagare i vissa fall brustit när det gäller att utfärda direktiv till polisen i ärendena. Jag vill med anledning av detta understryka förundersökningsledarens övergripande ansvar för förundersökningen. I de fall där en i lag fastlagd tidsfrist finns för handläggningen av ett ärende ställs särskilt stora krav på aktivitet från förundersökningsledarens sida. Det är därför viktigt att direktiv om de utredningsåtgärder som fordras utfärdas med stor skyndsamhet.

I yttrandet har också framförts att åklagare i vissa fall brustit i att påminna polisen då besked om efterfrågade utredningsåtgärder dröjt. Flera åklagare har i de upplysningar som bifogats remissyttrandet anfört att man avstått från att påminna polisen eftersom polisens arbetssituation varit väl känd och förhoppningar funnits att ledningens kontakter med polismyndigheten skulle ge resultat. Det är emellertid även i fall då sådana kontakter tagits angeläget att sträva efter att varje enskilt ärende drivs framåt bl.a. genom att påminnelser skickas till polisen. Det kan ju t.ex. i det enskilda fallet finnas andra anledningar till att ärendet inte fortskrider än den resursbrist eller resursfördelning som diskuteras på myndighetsnivå.

Ärendet avslutas med den kritik som ligger i det ovan sagda.

Promemoria över handläggningen av ungdomsärenden vid Polismyndigheten i Skåne och Åklagarmyndigheten i Malmö

Som ett led i utredningen i ärendet dnr 1677-2003 besökte byråcheferna GG och HH, avdelningsdirektören JJ och föredraganden KK den 8 och 9 september 2003 Polismyndigheten i Skåne, polisområde Malmö, för att granska handläggningen av ungdomsärenden.

1. Information från polismyndigheten

Vid samtal med chefen för närpolisområde Davidshall, kommissarien LL och förundersökningsledaren MM samt av dem överlämnade handlingar (beslut om projekt för effektivare ungdomsbrottsutredningsprocess i polisområde Malmö, statistikuppgifter m.m.) framkom bl.a. följande.

Polisområde Malmö är uppdelat i fem närpolisområden: Davidshall (NPO 1), Rosengård (NPO 2), Fosie (NPO 3), Limhamn (NPO 4) och Burlöv (NPO 5). Vid närpolisområdena utreds vardagsbrottslighet och ungdomsärenden. Under de senaste åren har man haft problem med handläggningen av ungdomsärendena. Det har inte funnits tillräckliga resurser för utredning av dessa ärenden, och arbetsbelastningen på utredningsmännen har varit för stor. Detta har inneburit att lagstadgade tidsfrister har överskridits i många fall och att flera utredningsmän blivit sjukskrivna. Störst problem har funnits inom närpolisområde Rosengård. MM har vid ett antal tillfällen påpekat situationen för ledningen, bl.a. i ett mail den 26 augusti 2002 till länspolismästaren FF.

Under tiden den 1 augusti 2002 till den 30 november 2002 gjorde man en särskild riktad utredningsinsats för att försöka komma tillrätta med ärendebalansen. Effekten av satsningen blev emellertid begränsad bl.a. på grund av personalomsättning och inströmningen av nya ärenden.

Kommissarien NN har därefter på uppdrag av FF utrett utredningsverksamheten avseende ungdomsbrottsligheten i polisområde Malmö. NN förslog i en rapport i mars 2003 att det under sex månader bedrivs ett särskilt projekt i polisområdet i syfte att utveckla nya utredningsmetoder för ökad effektivitet i ungdomsbrottsutredningsprocessen. I april 2003 beslutades att projektet skall bedrivas under tiden

den 1 september 2003 - den 29 februari 2004. Projektet har således nyligen påbörjats och innebär i korthet följande: närpolisområdena skall arbeta med fyra polisiära förundersökningsledare mot tidigare två. Polisområdet har därför delats in i tre förundersökningsområden med särskilda förundersökningsledare. Vid närpolisområde Davidshall skall det som tidigare finnas två förundersökningsledare. Därutöver kommer det att finnas en förundersökningsledare för närpolisområdena Rosengård och Burlöv samt en för närpolisområdena Fosie och Limhamn. En närpolisjour skall vara verksamhet under tiden onsdag - lördag kl. 14.00-22.00. Närpoliser i yttre tjänst och utredare skall delta i närpolisjouren och utreda ungdomsärenden. Förundersökningsledarna bör ha beredningsmöte med ungdomsåklagare varje vecka.

Projektet har emellertid inte tagits väl emot av berörd personal. MM och ungdomsutredarna har vid flera tillfällen förslagit polisledningen att de i stället skulle vilja ha en ungdomsrotel samlad på ett ställe och inte som nu sprida ut verksamheten på flera närpolisområden. De har fått till svar att detta inte är politiskt möjligt.

Det har vidare varit mycket svårt att rekrytera nya ungdomsbrottsutredare. Exempelvis har man under det senaste året vid fyra tillfällen utannonserat sådana tjänster men inte fått en enda sökande. För att kunna få igång projektet har man därför varit tvungen att kommendera viss utredningspersonal. Personalstyrkan vad gäller utredningsverksamheten vid de fem närpolisområdena består för tillfället av 28 personer inklusive de fyra förundersökningsledarna. För närvarande arbetar samtliga utredare med ungdomsärenden för att få ner balanserna. Detta kan medföra att balanserna beträffande den s.k. vardagsbrottsligheten ökar.

Den 1 september 2003 fanns vid de fem närpolisområdena 1308 öppna kriminalärenden, varav 372 ungdomsärenden. Av dessa ungdomsärenden låg 195 på närpolisområde Davidshall, 90 på närpolisområdena Fosie och Limhamn samt 87 på närpolisområdena Rosengård och Burlöv.

2. Information från åklagarmyndigheten

Vid samtal med chefsåklagaren BB, Åklagarmyndigheten i Malmö, 2:a åklagarkammaren, och av honom överlämnade handlingar (skrivelser till överåklagaren CC m.m.) framkom bl.a. följande.

Vid 2:a åklagarkammaren handläggs bl.a. samtliga ungdomsmål i Malmö och miljösmål. Under den senaste tiden har i genomsnitt nio åklagare tjänstgjort vid kammaren. Av dessa har fem till sex åklagare specialiserat sig på ungdomsmål. Detta innebär emellertid inte att de enbart handlägger sådana mål utan de tas även i anspråk för andra mål.

Den uppkomna situationen beträffande ungdomsmålen beror på bristande resurser hos polis- och åklagarmyndigheterna. Redan våren 2002 uppmärksammades att det var personalbrist vid åklagarkammaren. BB kontaktade därför både CC och polisledningen i saken. Dåvarande länspolismästaren OO skrev i juli 2002 bl.a. att "den besvärliga situationen är uppmärksamman och skall åtgärdas ...". Under

hösten 2002 arbetade man under tre månader med att få ned balanserna men det gav inte väntat resultat. I december 2002 skickade BB en skrivelse till CC där han påtalade att situationen för närvarande var den att ”på envar av kammarens ungdomsåklagartjänster finns ett inte ringa antal ungdomsärenden i balans där, till följd av avsaknad av tillräckliga polisiära utredningsresurser, lagstadgade tidsfrister överskridits”. CC kontaktade därefter nuvarande länspolismästaren FF och påtalade det besvärliga utredningsläget. Den 10 januari 2003 svarade FF att polisområdet genom olika åtgärder försökt åtgärda problemen och att man under tiden kommer att utarbeta förslag till en långsiktig lösning i frågan under ledning av NN. Den 18 juni 2003 skrev BB återigen till CC i saken och hänvisade till sin skrivelse från december 2002 samt uppgav att den skrivelsen innehöll en sammanfattning av den situation som rått och till viss del alljämt råder vad avser utredning av ungdomsbrott.

I en skrivelse till kanslichefen PP, Överåklagarens kansli, den 25 februari 2003 uppgav BB om personalsituationen bl.a. följande. Enligt av myndigheten upprättade bemanningslistor för hösten 2002 skulle 2:a kammaren ha totalt 16 åklagare, varav 2 miljöåklagare. Enligt direktiv från Riksåklagaren/miljööveråklagaren skall miljöåklagarna enbart handlägga miljömål. För att handlägga mål och ärenden, exklusive miljömålen, har kammaren således ”på pappret” tilldelats 14 åklagare. Verkligheten har dock varit annorlunda. På grund av sjukfrånvaro och annan frånvaro har kammaren i genomsnitt under perioden den 19 augusti till den 21 december 2002 haft nio åklagare (64 procent av ”full” bemanning) disponibla för handläggning av kammarens mål och ärenden utöver miljömålen. Arbetsbelastningen har varit mycket hög och balanser har vuxit. Inte vid något tillfälle under de senaste åren har kammaren haft ”full bemanning” och någon återhämtningsperiod. Arbetsituationen har inte förbättrats under första kvartalet år 2003 med följd att såväl belastningen på åklagarna ökat som målbanserna vuxit.

Vid besöket inhämtades vidare muntliga upplysningar från kammaråklagaren DD enligt följande. Hon är en av de åklagare på kammaren som handlägger ungdomsärenden. Hon uppmärksammade redan för ett par år sedan att polisens utredningsarbete i ungdomsärendena inte fungerade. Det gick därför inte att hålla tidsfristerna. Det var störst problem i närpolisområde Rosengård men även närpolisområde Limhamn hade problem. I Rosengård har periodvis endast funnits en utredare. Det område som fungerat bra är närpolisområde Davidshall. Med anledning av sina iakttagelser tog hon telefonkontakt med kommissarien på Rosengård som upplyste att han hade skrivit till polisledningen i saken. Hon hade även telefonkontakt med polismästaren EE och påtalade de oacceptabla förhållandena. Chefsåklagaren BB kände också till problemet och har tillskrivit överåklagaren. Våren 2002 var hon med på ett möte med bl.a. dåvarande länspolismästaren OO och informerade om de problem som förelåg. Problemen med ungdomsutredningar har under lång tid inte prioriterats. Huvudproblemet är att polisen har för få utredare. Den enskilde polismannen kan inte klandras utan problemen måste lösas av polisledningen. Hon känner till att polisen utlyst tjänster som ungdomsutredare men att endast några enstaka personer sökt dessa tjänster. – Även åklagarkammaren har varit underbemannad. Åklagarna på kammaren

arbetar mycket övertid. Eftersom vissa av utredarna saknar erfarenhet av ungdoms-ärenden krävs utförliga direktiv och i många ärenden förekommer även muntliga kontakter varje vecka vilket gör att arbetet blir tidskrävande.

3. Handläggningen av ungdomsärenden

Vid genomgången granskades stickprovsvis polis- och åklagarakterna i de öppna ungdomsärenden som hade kommit in före den 1 augusti 2003 och i vilka fanns angiven en skäligen misstänkt person mellan 15 och 18 år. Granskningen inriktades huvudsakligen på handläggningstiden.

3.1 I ett stort antal ärenden (ca 45) konstaterades att de hade legat mer än sex veckor från det att gärningsmannen delgivits misstanke om brott (jfr 4 § lagen [1964:167] med särskilda bestämmelser om unga lagöverträdare [LUL]). I dessa ärenden kan ifrågasättas om skäl funnits att överskrida sexveckorsfristen, se t.ex. K7265-02, K60835-02, K67241-02, K68702-02, K117455-02, K139544-02, K116816-02, K117455-02, K135216-02, K139544-02, K143448-02, K147345-02, K6305-03, K49277-03, K78424-03 och K82244-03.

3.2 I ett antal ärenden (ca 10) kan ifrågasättas om handläggningen har skett i enlighet med det allmänna skyndsamhetskrav som stadgas i 4 § LUL, se t.ex. K133631-02, K157514-02, K159577-02, K161105-02, K1925-03, K9819-03 och K9832.

JJ